

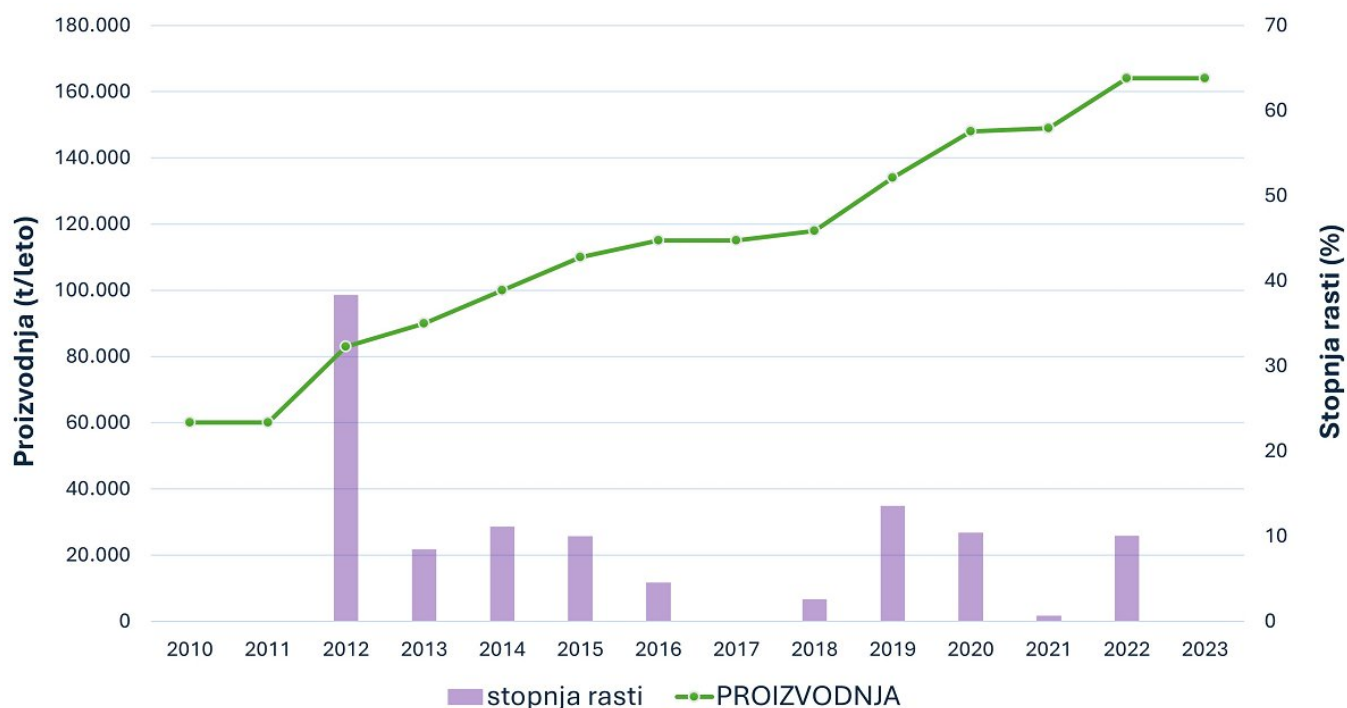
Trg lesnih peletov v letu 2023

Darja Stare, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko
Špela Ščap, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko
Martin Jež, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko

Objavljeno na spletu 17.06.2024 (<https://doi.org/10.20315/10.20315/IG.2024.0030>)

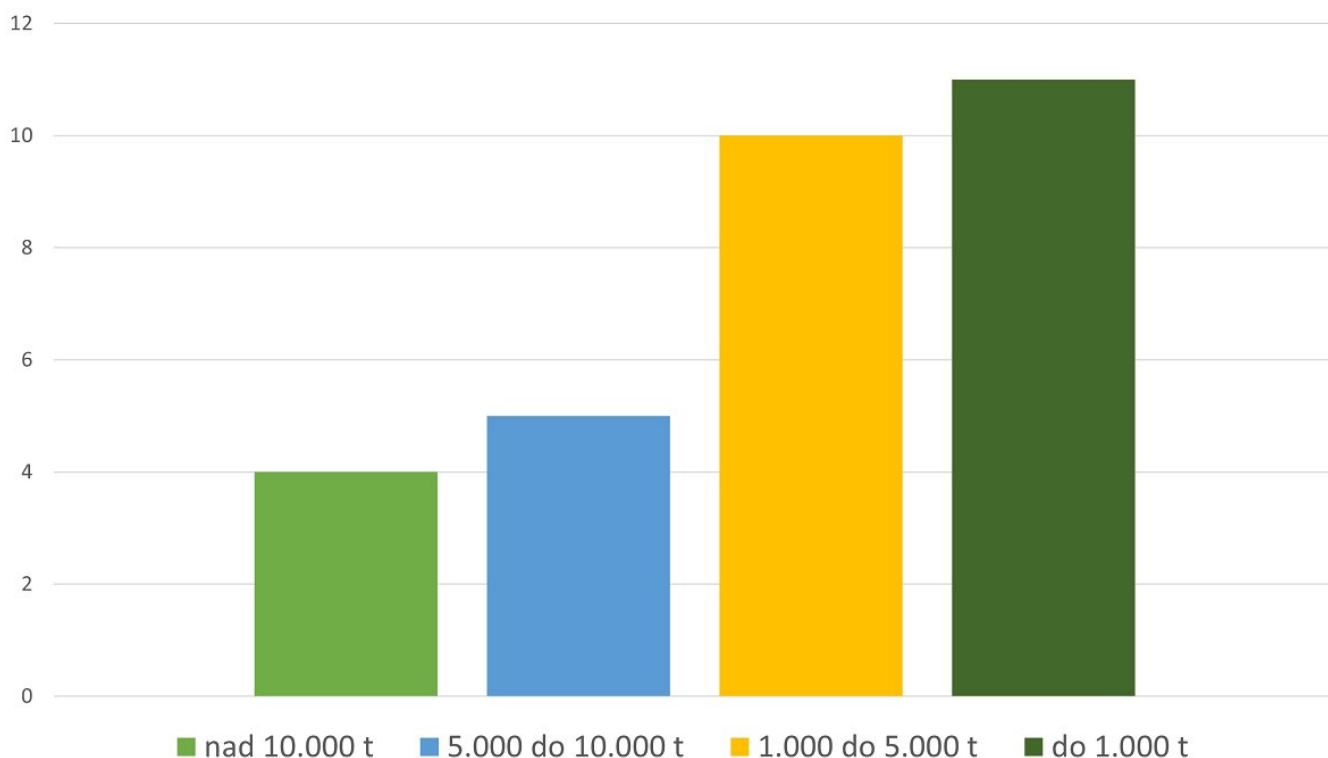

Proizvodnjo peletov v Sloveniji spremljamo že od leta 2010 in podatki kažejo, da ta skozi leta narašča. V maju 2024 smo na Gozdarskem inštitutu Slovenije ponovno opravili raziskavo med slovenskimi proizvajalci lesnih peletov. Na podlagi zbranih podatkov smo ugotovili, da je proizvodnja peletov v Sloveniji v letu 2023 skupno znašala okrog 164.000 ton, kar pomeni, da se količina proizvodnje v primerjavi z letom 2022 ni niti povečala niti zmanjšala (slika 1).

Slika 1: Prikaz proizvodnje lesnih peletov v Sloveniji v tonah/leto med leti 2010 in 2023 ter prikaz stopnje rasti proizvodnje (vir podatkov: Gozdarski inštitut Slovenije)

V letu 2024 smo evidentirali 32 poslovnih subjektov, ki proizvajajo pelete za trg. Od teh smo letos na novo vključili 10 podjetij. Tako je ob enaki skupni proizvodnji v letu 2023 glede na leto pred tem, povprečna proizvodnja na podjetje upadla (približno 5.400 t/leto na podjetje). Prevladujejo sicer manjši proizvajalci. Največji proizvajalec je proizvedel nad 50.000 ton lesnih peletov, zajeli smo tudi 3 podjetja, ki so proizvedla med 10.000 in 20.000 ton peletov. Med 5.000 in 10.000 t jih je 5, med 1.000 in 5.000 t 10, manjših pa je 11. Za dva proizvajalca podatkov nismo pridobili in tako tudi nista vključena v graf na Sliki 2. Ocenjujemo, da je na tem področju aktiven še kakšen proizvajalec, ki ga tekom raziskave nismo uspeli evidentirati.

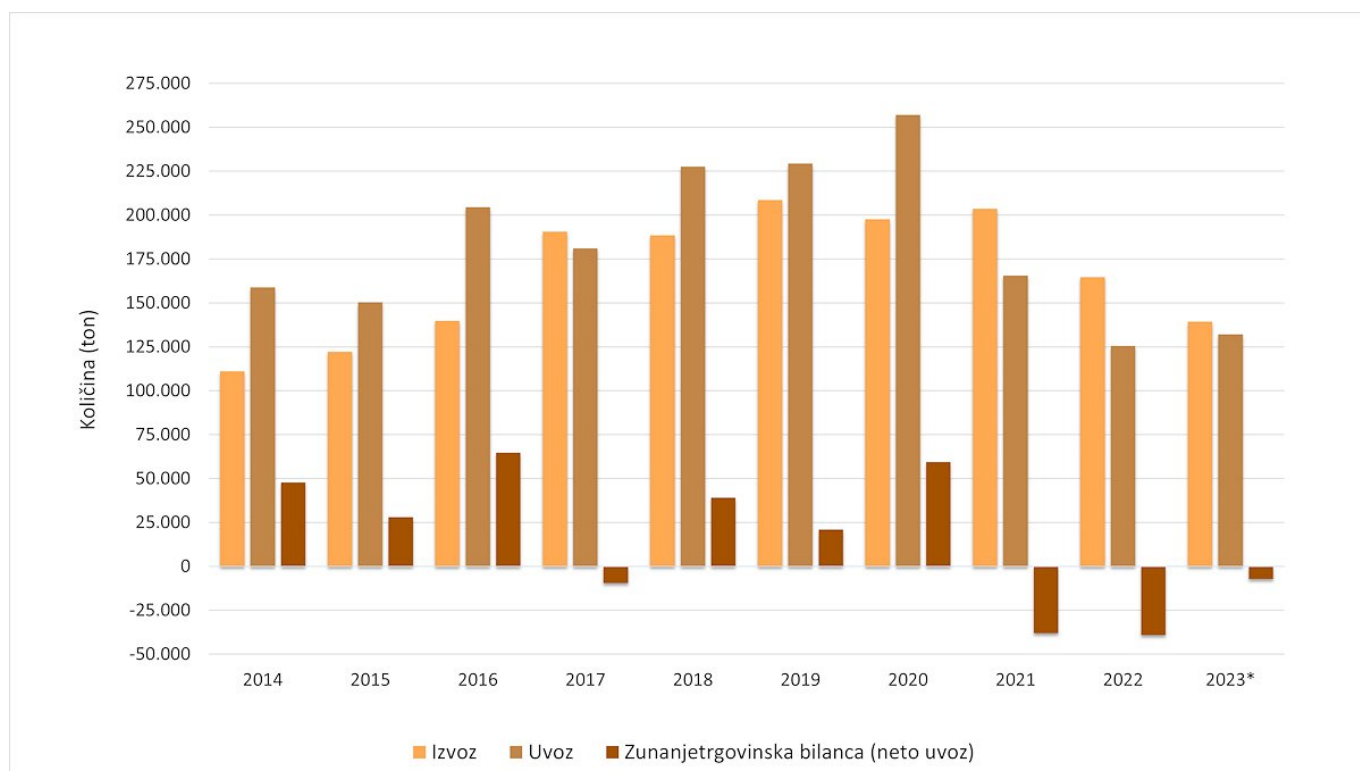

Slika 2: Prikaz števila podjetij po velikostnih razredih obsega proizvodnje za leto 2023 (vir podatkov: Gozdarski inštitut Slovenije)

Vse več slovenskih proizvajalcev je vključenih v certifikacijsko shemo ENplus, s katero zagotavljajo ustrezno kakovost vseh členov proizvodne verige. ENplus je vodilna svetovna shema certificiranja kakovosti lesnih peletov, ki je v letu 2023 certificiral več kot 13,6 milijona ton lesnih peletov. V letu 2024 ima, po podatkih objavljenih na spletni strani ENplus, v Sloveniji veljaven certifikat ENplus 12 proizvajalcev. V letu 2023 je bilo takšnih proizvajalcev 9. Vsi proizvajalci so vključeni v shemo za doseganje najvišje kakovosti, to je za kakovostni razred A1. Eno podjetje pa ima certifikat kar za oba kakovostna razreda - A1 in A2.

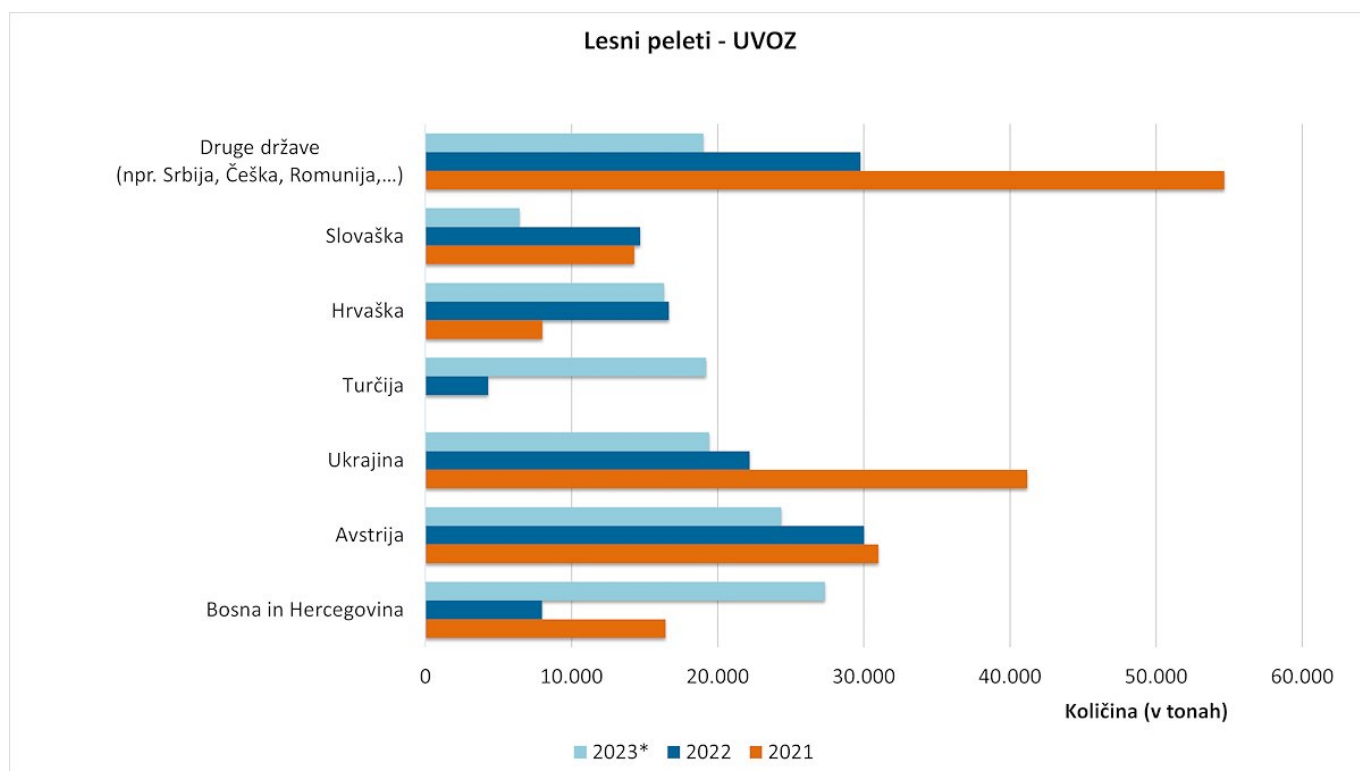
Zunanja trgovina

Leto 2023 je tretje zaporedno leto, ko je Slovenija neto izvoznica lesnih peletov. Po podatkih Statističnega urada RS (SURS) je izvoz znašal 139.258 ton, uvoz pa 132.088 ton (slika 3). V primerjavi z letom 2022 se je izvoz zmanjšal za 15 %, obratno pa se je uvoz povečal za 5 %. Statistični podatki kažejo, da je povprečna vrednost uvoženih peletov na slovenski meji znašala 265 EUR na tonno brez DDV (-19 % v primerjavi z 2022), povprečna vrednost izvoženih peletov pa 349 EUR na tonno brez DDV (-3 % v primerjavi z 2022).

Slika 3: Uvoz, izvoz in zunanjetrgovinska bilanca lesnih peletov v zadnjem desetletnem obdobju (podatki za leto 2023 so začasni) (vir podatkov: Statistični urad RS, preračuni: Gozdarski inštitut Slovenije)

Po letu 2021 smo zaradi vojnih razmer v Ukrajini izrazito zmanjšali uvoz peletov od tam, v letu 2023 smo ga več kot prepolovili v primerjavi z letom 2021 in 2020. V letu 2023 je bila glavna uvoznica lesnih peletov za Slovenijo Bosna in Hercegovina, od koder smo uvozili 27.333 ton (21 % skupnega uvoza), sledi Avstrija s 24.345 t (18 % skupnega uvoza) ter Ukrajina z 19.409 t (15 % skupnega uvoza). V primerjavi z letom 2022 smo v lanskem letu najbolj povečali uvoz peletov iz Turčije (+347 %), ki je postala četrta največja uvoznica peletov za Slovenijo (medtem ko je v letu 2021 še ni bilo na seznamu uvoznic peletov v Slovenijo), za kar 243 % smo lani povečali tudi uvoz iz Bosne in Hercegovine.

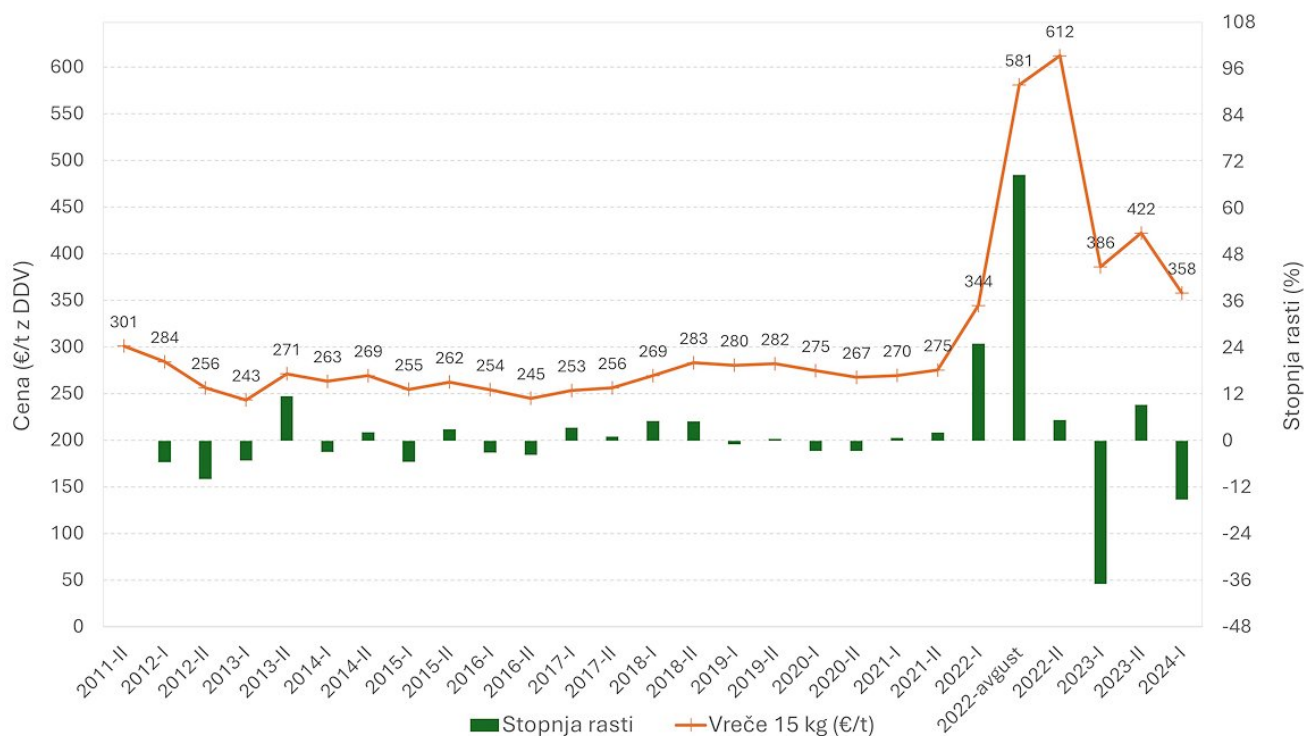
Slika 4: Uvoz lesnih peletov po državah v letih 2021, 2022 in 2023 (podatki za leto 2023 so začasni) (vir podatkov: Statistični urad RS, preračuni: Gozdarski inštitut Slovenije)

Izvozne količine predstavljajo tako peleti slovenskih proizvajalcev kot tudi peleti, ki so bili predhodno uvoženi v Slovenijo (t. i. ponovni izvoz ali re-export). V letu 2023 smo podobno kot v letu 2022 največ peletov izvozili v Italijo (79 % skupnega izvoza), z 8-odstotnim deležem sledi Avstrija. Manjše količine smo izvozili še v Litvo, na Hrvaško, v Španijo in druge države.

V zadnjem desetletju smo v letih 2017, 2021, 2022 in 2023 zabeležili zunanjetrgovinski presežek, kar nakazuje na večjo proizvodnjo peletov od porabe. Po podatkih SURS je lani zunanjetrgovinski presežek znašal 7.171 ton.

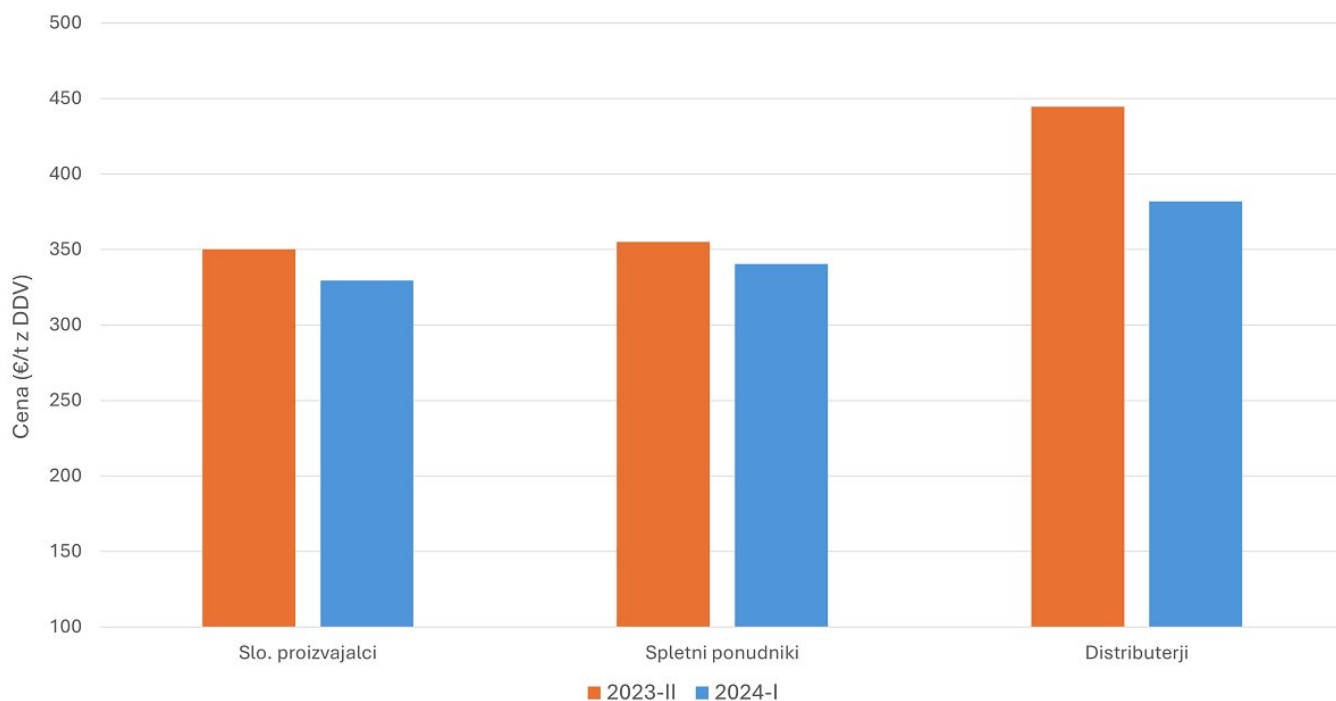
Cene peletov

Za pelete pakirane v 15 kg vreče smo ob koncu kurilne sezone 2023/24 odšteli v povprečju 358 €/t (z vključenim DDV), kar je 15 % manj kot oktobra 2023, torej ob začetku kurilne sezone. V primerjavi z enakim obdobjem v lanskem letu je cena za 7 % nižja (slika 5). Kaže, da se cene peletov vračajo na stanje pred letom 2022, ko so se res močno zvišale (več kot 100 %) in tudi razlike med začetkom in koncem kurilne sezone so manjše. Ob koncu kurilne sezone 2021/2022 so namreč cene začele krepko naraščati in v avgustu 2022 smo zabeležili precejšen dvig cen. V oktobru 2022 so cene v povprečju znašale 612 €/t (z vključenim DDV).

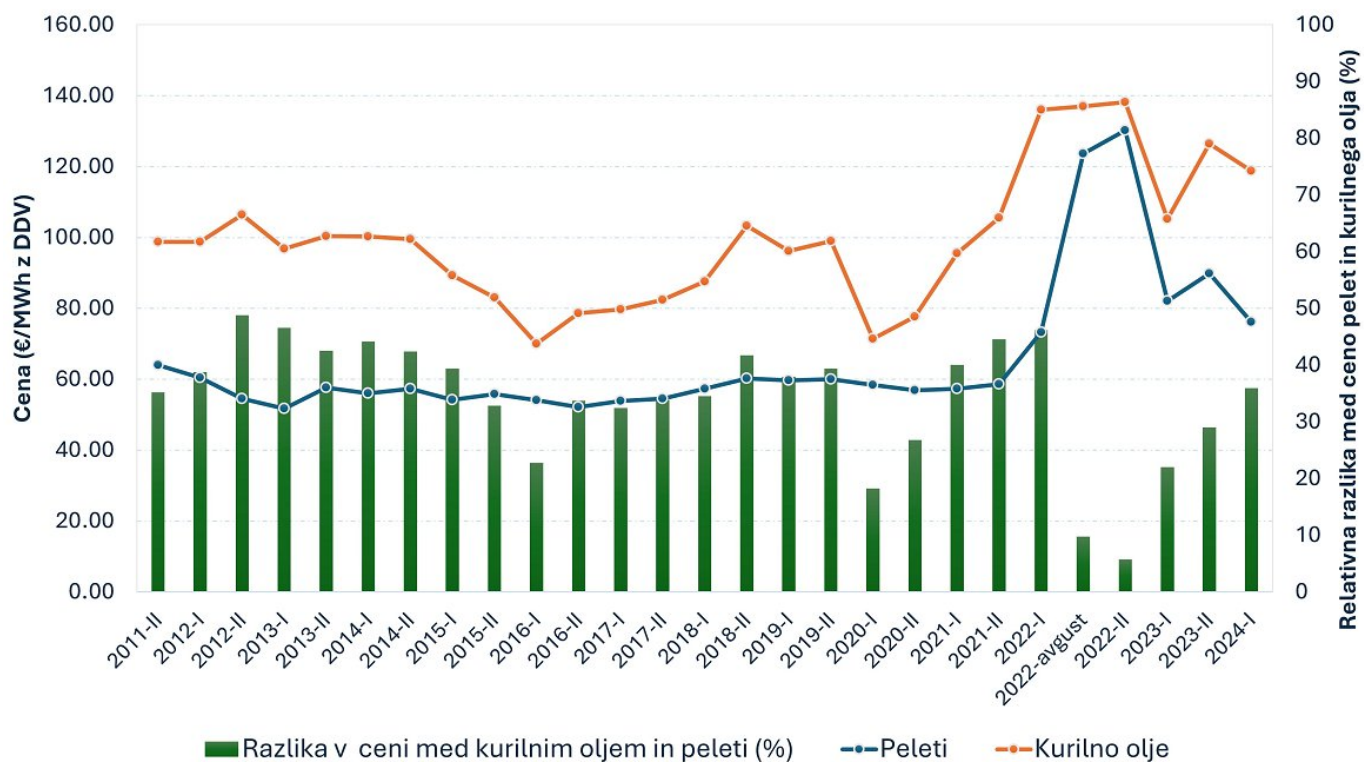
Slika 5: Cene lesnih peletov dostopnih na slovenskem trgu v €/t z DDV med 2011 in 2024 in prikaz stopnje rasti cen (vir podatkov: Gozdarski inštitut Slovenije).

Peleti v razsutem stanju so v povprečju do 41 €/tono (11 %) cenejši, peleti v tako imenovanih »Big-Bag« vrečah pa so v povprečju do 46 €/tono (13 %) cenejši, v primerjavi s peleti kupljenimi v 15 kilogramskih vrečah. Največje je povpraševanje po peletih pakiranih v 15 kg PVC vreče ter zložene na paleto, zato je tudi cena višja. Cena se razlikuje tudi glede na mesto nakupa. Pri slovenskih proizvajalcih so cene običajno najnižje, najvišje so pri distributerjih (slika 6). Ob koncu kurilne sezone 2023/24 so bile cene pri distributerjih za 16 % (ali 52 €/t) višje kot neposredno pri slovenskih proizvajalcih, pri spletnih ponudnikih pa so bile cene za 3 % (ali 11 €/t) višje kot neposredno pri proizvajalcih. Ob koncu aprila 2024 so bile cene glede na začetek kurilne sezone 2023/24 pri slovenskih proizvajalcih nižje za 6 %, pri spletnih ponudnikih za 4 %, pri distributerjih pa kar za 15 %. Preverili smo tudi razliko v ceni med kakovostnimi razredi. Cena peletov kakovostnega razreda A1 je ob koncu aprila 2024 v povprečju znašala 361 €/t, medtem ko je cena kakovostnega razreda A2 za 5 % nižja, znašala pa je 345 €/t.

Slika 6: Cene peletov v €/t z DDV v kurilni sezoni 2023-2024 glede na mesto nakupa (vir podatkov: Gozdarski inštitut Slovenije).

Ob zadnji raziskavi cen lesnih goriv, ki je potekala v aprilu 2024, peleti prvič niso najdražja oblika lesne biomase, saj so se za nekoliko dražje izkazali lesni briketi. So pa v času raziskave bili peleti 36 % cenejši od cene kurilnega olja. Cena kurilnega olja se je od oktobra 2023 znižala za 6 % in je konec aprila 2024 znašala 119 €/MWh, cena peletov pa je v tem času znašala 76 €/MWh. Največjo razliko med ceno peletov in kurilnega olja smo zabeležili v drugi polovici leta 2012, ko so bili peleti za skoraj 50 % cenejši glede na ceno kurilnega olja. Tako visoki razliki smo se približali tudi v maju 2022, ko je razlika znašala kar 46 %. Najmanjša razlika v ceni pa je bila oktobra 2022, ko so bili peleti le 6 % cenejši od kurilnega olja.

Slika 7: Prikaz cene peletov in kurilnega olja v €/MWh ter relativne razlike med ceno peletov glede na kurilno olje v % (vir podatkov: Gozdarski inštitut Slovenije).

Več o peletih in zagotavljanju kakovosti lesnih peletov je dostopno na povezavi: <https://wcm.gozdis.si/sl/s4q>